

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/67/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6419201121
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6419201121.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovvej a sudcov JUDr. Ing. Jána Gandžalu PhD. a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v spore žalobkyne: Sociálna poisťovňa, so sídlom v Bratislave, Ul. 29 augusta 8 a 10, IČO: 30 807 484, proti žalovanému: F. K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. O. XXX, XXX XX, podnikajúci pod obchodným menom F. K. - K., D.: XX XXX XXX, so sídlom L. O. XXX, XXX XX, právne zastúpeného advokátom JUDr. Rudolfom Fajbíkom, so sídlom Advokátskej kancelárie v Banskej Štiavnici, Dobšinského 14, 969 01, o zaplatenie 9.422,70 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 27Cb/4/2019-206 zo dňa 20.05.2021, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

II. Žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100%, ktoré mu je žalovaný povinný zaplatiť v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o ich výške.

odôvodnenie:

1. Okresný súd odvolaním napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 9.422,70 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (prvý výrok) a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu (druhý výrok).

1.1 Z jeho dôvodov vyplýva, že vychádzal z ust. §238 ods. 1 zákona č.461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej v texte aj len „z.č. 461/2003 Z.z.“ alebo „Zákon o sociálnom poistení“) a po vykonaní potrebného dokazovania konštatoval, že žalobkyňa sa domáhala uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť jej 9.422,70 Eur a náhrady trov konania z titulu náhrady škody, vzniknutej výplatom invalidných dávok poškodenej V. C. (ďalej aj len „poškodenej“) za obdobie od 16.08.2016 do 15.02.2019 z dôvodu pracovného úrazu, keď bola zamestnankyňou žalovaného. Inšpektorát práce Banská Bystrica v protokole zo dňa 04.11.2015 č. IBB-39-37-2.2/P-J2-15 (č. úrazu: ZPÚ-14/2015) konštatoval, že žalovaný spôsobil dňa 22.09.2015 pracovný úraz poškodenej v dôsledku porušenia predpisov bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Žalobkyňa má voči tretím osobám v zmysle §238 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení právo na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania; výšku škody preukázala žalobkyňa potvrdením príslušnej organizačnej zložky o výške vyplatených invalidných dávok za predmetného obdobie. Žalovaný na výzvu č. 1/2019-6D zo 04.06.2019 na úhradu sumy vyplatenej poškodenej nereagoval, preto si žalobkyňa nárok uplatnila súdnou cestou.

1.2 Okresný súd mal za to, že žalobkyňa sa dôvodne domáha svojho nároku. Z protokolu inšpektorátu práce, citovaného vyššie vyplýva, že na strane na strane poškodenej V. C. neboli zistené nedostatky v príčinnej súvislosti so vznikom pracovného úrazu, pričom u žalovaného bolo zistené, že nezabezpečil, aby pracovné postupy a organizácia práce neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov tým, že

pri prevádzke výstredníkového lisu LENA 63 A, v.č. 0177, rok výroby 1971, nedodržiaval podmienky určené výrobcou na jeho prevádzku, a tým, že stanovený postup obsluhy lisu pri odstraňovaní zablokovania lisu (odomyknutý prepínač režimov práce) je v priamom rozpore s návodom na obsluhu lisu od výrobcu, ktorý je pre žalovaného záväzný, ako aj organizáciou stanoveným postupom práce zoraďovača pri zoraďovaní lisu (uzamknutie prepínača režimu práce). Poškodená tak utrpela pracovný úraz pri obsluhu predmetného lisu, ktorý nemal uzamknutý prepínač pracovných režimov, ktorý bol prepnutý do nedovoleného a nebezpečného pracovného režimu „trvalý chod - obojručné ovládanie.“ V dodatku k protokolu Inšpektorátu práce Banská Bystrica z 03.12.2015 je uvedené, že inšpektor uviedol, že akúkoľvek poruchu na tvárniacom stroji má odstraňovať zoraďovač lisu a nie jeho obsluha, povinnosti zoraďovača nemožno na obsluhu zariadenia presunúť zaškolením a upozornením, ako je uvedené v zázname F-31 predloženým zamestnávateľom. Pre bezpečný spôsob obsluhy výstredníkového lisu výrobcu v návode na jeho obsluhu stanovuje vykonať a dodržať postup „po nastavení prepínača V2 na zvolený spôsob ovládania je potrebné prepínač vždy uzamknúť. Kľúčmi disponuje len osoba zodpovedná za určovanie spôsobu ovládania.“ Inšpektorát vychádzal z výsluchu poškodenej z 08.10.2015 na Obvodnom oddelení policajného zboru Žarnovica a tiež zo zápisnice o podaní informácie F. I. z 15.10.2015. Podľa inšpektorátu práce bola pre príčinu úrazu dôležitá skutočnosť, že ovládanie prepínača režimov práce lisu sa vykonalo len preto, že to zo strany žalovaného bolo umožnené jeho neuzamknutím, pretože kľúč bol ponechaný v zámku a v nezistenom čase pred úrazom poškodenej bol prepnutý do režimu opakovaného zdvihu, ktorý sa neprejavil hneď, ale až po niekoľkých cykloch. Prepínač režimov práce lisu mal byť uzamknutý z dôvodu, aby sa zabránilo nesprávnemu prestaveniu ovládania lisu. K pracovnému úrazu nebola zo strany žalovaného privolaná rýchla zdravotná služba, ktorá sa v takýchto prípadoch bežne privoláva a nebola privolaná ani polícia napriek tomu, že zistené skutočnosti nasvedčovali tomu, že v súvislosti s týmto pracovným úrazom bolo podozrenie zo spáchania trestného činu. Miesto úrazu práce nebolo v čase vzniku úrazu riadne zadokumentované políciou, ani inšpektorom práce. Inšpektorát práce preto dospel k záveru, že príčinou úrazu bola nesprávna organizácia práce.

1.3 Žalovaný predložil na jeho objednávku vypracovaný znalecký posudok č. 2/2016 Ing. Zachara a jeho dodatok č.4/2020 zo dňa 16.04.2020.

1.4 Žalovaný v priebehu celého konania spôsob vzniku škody a jej výšku nerozporoval, nesúhlasil však s tým, že je zodpovedný za jej vznik, pretože sa nedopustil žiadneho protiprávneho konania. Otázku zákonných predpokladov pre zodpovednosť za škodu - zavinené protiprávne konanie žalovaného ako tretej osoby a príčinnú súvislosť medzi zavineným protiprávnym konaním s poskytnutými dôchodkovými dávkami poškodenej - riešil Okresný súd Zvolen v konaní sp.zn. 14Cpr/9/2019, preto na návrh žalovaného okresný súd prerušil konanie do právoplatného skončenia uvedenej veci.

1.5 V konaní sp.zn. 14Cpr/9/2019 sa žalovaný v postavení žalobcu domáhal voči poškodenej V. C. v postavení žalovanej určenia, že nie je zodpovedný za škodu spôsobenú pri pracovnom úraze poškodenej, ku ktorému došlo 22.09.2015. Okresný súd žalobu žalovaného v takomto podaní zamietol a v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 11CoPr/2/2020 dňa 28.01.2021 jeho rozsudok nadobudol dňa 09.03.2021 právoplatnosť.

1.6 Na toto konanie a rozhodnutie prihladol súd prvej inštancie v súlade s §194 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte aj len „C.s.p.“) ako na vyriešenie prejudiciálnej otázky ohľadom miery zavinenia žalovaného na zodpovednosti za škodu, spôsobenú pri pracovnom úraze poškodenej.

1.7. Na správnosti a úplnosti záverov Inšpektorátu práce Banská Bystrica nič nemení ani tá skutočnosť, že správne konanie, vedené o správnom delikte, v ktorom vydal rozhodnutie z 18.04.2016, č.k. 360/15-1.0/pok/r. o uložení pokuty vo výške 33.000,-Eur žalovanému, bolo zastavené jeho rozhodnutím z 31.10.2018, č.k. 360/15-1.0/POK/Z/IPBB-KHIP/ROZ/2018/663, pretože k zastaveniu konania došlo z dôvodu uplynutia prekluzívnej lehoty; protokol Inšpektorátu práce Banská Bystrica o zistených nedostatkoch bol však platný, aj keď nemal náležitosti rozhodnutia.

1.8 Zo záverov tohto protokolu vychádzal aj Okresný súd Zvolen, ktorý si zároveň pripojil aj vyšetrovací spis Okresného riaditeľstva policajného zboru Žiar nad Hronom, Obvodné oddelenie policajného zboru Žarnovica, ČVS: ORP//711/ZC-ZH-2015, ktorého súčasťou boli aj znalecké posudky od znaleckej organizácie JHS s.r.o., č. 594/2015 zo dňa 07.12.2015 a od Ing. K. L. č. 2/2016 z 05.04.2016. Znalecké dokazovanie sa vykonávalo pre účely trestného konania, predmetom ktorého bolo zistiť, či pri pracovnom úraze boli naplnené znaky skutkovej podstaty trestného činu ublíženia na zdraví podľa §158 zákona č. 300/2005 Z.z. Trestného zákona; predmetom znaleckého dokazovania nebolo určenie miery zavinenia žalovaného na pracovnom úraze poškodenej. Skutočnosť, že v danom prípade nešlo o trestný čin, nevylučuje zodpovednosť žalovaného za škodu v zmysle Trestného zákona alebo v zmysle Zákona o sociálnom poistení. Z uvedených dôvodov okresný súd nepovažoval za potrebné pripájať si predmetný

vyšetrovací spis a opätovne preskúmať jeho obsah, keďže to už bolo predmetom dokazovania pred Okresným súdom Zvolen v konaní sp.zn. 14Cpr/9/2019 a závery, ku ktorým okresný súd dospel vo svojom rozhodnutí, považoval za správne a nemal dôvod sa od nich odchýliť.

1.9 Okresný súd uviedol, že žalovaný navrhoval prerušiť konanie z dôvodu prebiehajúceho súdneho konania na Okresnom súde Zvolen z dôvodu tam riešenej otázky, od rozhodnutia ktorej závisí rozhodnutie v tomto konaní, avšak až potom ako Okresný súd Zvolen rozhodol v neprospech žalovaného, už žalovaný nepovažoval konanie a rozhodovanie Okresného súdu Zvolen za podstatné a navrhol doplniť dokazovanie pripojením vyšetrovacieho spisu.

1.10 Záverom okresný súd konštatoval, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno, pretože nepreukázal, že pracovný úraz poškodenej nenastal v dôsledku jeho zavineného protiprávneho konania. Tvrdenia žalovaného, že za pracovný úraz bola v plnej miere zodpovedná poškodená, boli opakovane vyvrátené tak Inšpektorátom práce Banská Bystrica, ako aj Okresným súdom Zvolen. Opačný záver nevyplýva ani zo žalovaným predloženého znaleckého posudku, vypracovaného znalcom Ing. Zacharom pod č. 2/2016, resp. pod č. 4/2020, ktorého závery bral do úvahy aj Okresný súd Zvolen. Súkromný znalecký posudok je dôkaz, ktorý tak ako každý iný dôkaz, nemá vopred predpísanú silu, znalec Ing. Zachar zodpovedal otázky, ktoré mu predložil samotný žalovaný a ani jedna z položených otázok sa netýkala možnej zodpovednosti žalovaného za spôsobenú škodu. Znalec v rámci podkladov pre vypracovanie znaleckého posudku neuvádzal ani návod na obsluhu lisu, na ktorom sa stal pracovný úraz; taktiež nebolo zrejmé, odkiaľ mal znalec informácie, uvedené v časti relevantné skutočnosti, vyplývajúce z dokladov poskytnutých žalovaným (časť 2.2), ktoré okrem objednávky, časti pasportu k lisu a fotodokumentácie neboli ani súčasťou príloh. Znalec zopakoval skutočnosti, uvádzané žalovaným v rámci námietok k protokolu Inšpektorátu práce Banská Bystrica z 11.11.2015, uvedených v dodatku k protokolu z 03.12.2015 ako odpoveď k otázke č. 4 (či môže byť kľúč ovládania prepínača režimov práce lisu počas výkonu práce zasunutý v zámku). Na základe čoho dospel znalec k takémuto záveru, ktorý nevyplýva z ním citovaných všeobecne záväzných právnych predpisov, ani z návodu na obsluhu lisu nie je zrejmé a ani tieto závery bližšie nezdôvodnil. Napriek návodu na obsluhu lisu, podľa ktorého má byť prepínač lisu uzamknutý, znalec konštatoval bez bližšieho vysvetlenia, že za uzamknutie prepínača považoval ponechanie kľúča v zámku. Tieto neobjasnil bližšie ani v znaleckom posudku č. 4/2020, kde len zopakoval svoje vyjadrenia z predchádzajúceho znaleckého posudku č. 2/2016. Ani z tohto žalovaným predloženého dôkazu nevyplýva, že žalovaný sa nedopustil zavineného protiprávneho konania ako predpokladu pre zodpovednosť za škodu podľa §238 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení.

1.11 O trovách rozhodol okresný súd v zmysle §255 ods. 1 a 2 C.s.p. s tým, že v zmysle §262 ods. 1 C.s.p. o nároku rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí a o výške rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením vydaným súdnym úradníkom v zmysle §262 ods. 2 C.s.p. Úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu vzhľadom na jej úplný úspech v konaní.

2. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný s odkazom na §365 ods. 1 písm. b) C.s.p. vzhľadom na nesprávny procesný postup súdu, ktorým znemožnil žalovanému uskutočňovať jeho procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, na §365 ods. 1 písm. f) C.s.p. pre nesprávne skutkové zistenia súdu z vykonaných dôkazov a s odkazom na §365 ods. 1 písm. h) C.s.p. pre nesprávne právne posúdenie vo veci. Z hľadiska odvolacích dôvodov zhrnul, že nesprávne skutkové zistenia súdu predstavujú konštatovania súdu prvej inštancie, že nevysunutie kľúča z prepínača = neuzamknutie prepínača, že žalovaný nevyžadoval uzamknutie prepínača, že príčinou vzniku škody je nevysunutie kľúča z prepínača a že za nevysunutie kľúča zodpovedá žalovaný. Porušenie práva na spravodlivý proces spočíva vo svojoľných záveroch súdu v čiastočných otázkach bez opory vo vykonanom dokazovaní a bez riadneho odôvodnenia v napadnutom rozsudku, čoho dôsledkom je arbitrárnosť rozsudku s odkazom na vyššie uvedené otázky, a to či a prečo sa nevysunutie kľúča z prepínača rovná alebo nerovná jeho uzamknutiu či neuzamknutiu, či žalovaný vyžadoval alebo nevyžadoval uzamknutie prepínača a z akých dôkazov to vyplýva, čo bolo priamou príčinou vzniku úrazu (škody) či nepriamou, či príčinou vzniku škody bolo alebo nebolo aj (prípadne len) konanie poškodenej, ktorá v rozpore s pokynmi na zaistenie bezpečnosti práce siahla do pracovného priestoru počas pohybu barana lisu (nesporná skutočnosť vyplývajúca zo spisu) a prečo je súd takého názoru, z akých dôkazov vychádza a kto zodpovedá za uzamknutie prepínača, za kľúč samotný, či je to zamestnávateľ alebo poškodená zamestnankyňa a z akých dôkazov to vyplýva.

2.1 Právne posúdenie veci je podľa odvolateľa nesprávne v tom, že súd síce použil správne právne predpisy, ale nesprávne ich vyložil a aplikoval, a to aj hmotnoprávne predpisy upravujúce nárok samotný, ako aj procesný predpis upravujúci prejudicialitu (§194 ods. 2 C.s.p.). Súčasťou právneho

posúdenia je aj to, kto nesie v konaní dôkazné bremeno. Nesúhlasil s tvrdením súdu pokiaľ ide o prejudicialitu, že takéto účinky má rozsudok Okresného súdu vo Zvolene sp.zn. 14Cpr/9/2019 v spojitosti s potvrdzujúcim rozsudkom odvolacieho súdu a už vôbec neprichádza do úvahy prejudiciálny účinok protokolu inšpektorátu práce. Protokol inšpektorátu práce nie je ani rozhodnutím v správnom konaní, je to len podklad pre začatie správneho konania, nejde o verejnú listinu a takýto doklad nemôže mať prejudiciálne účinky nikdy v žiadnom konaní a už vôbec nie v súdnom konaní. Môže byť v rámci dokazovania skúmaný ako listinný dôkaz, ktorý podlieha hodnoteniu súdom ako každý iný dôkaz. Zdôraznil rozpor protokolu s inými listinnými dôkazmi, predovšetkým znaleckými posudkami. Poukázal na to, že rozsudok Okresného súdu Zvolen meritórne riešil ako jediný príslušný súd otázku liberácie žalovaného ako zamestnávateľa z objektívnej zodpovednosti. Iba posúdenie tejto otázky má pre toto následné konanie prejudiciálne dôsledky, záväzný je iba výrok rozsudku, nie jeho odôvodnenie. Výrok však neobsahuje nič o zavinenom porušení povinnosti zamestnávateľom; táto otázka bola v podstate pre Okresný súd Zvolen irelevantná, lebo posudzoval objektívnu zodpovednosť, kde sa zavinenie nevyžaduje. Predmetom tohto konania je však subjektívna zodpovednosť a je výlučne v kompetencii tohto súdu, aby vo veci konal, vykonal dokazovanie a rozhodol. Nie je správne, aby bez vlastného hodnotenia vykonaných dôkazov prevzal závery iného súdu, ktoré nie sú odôvodnené podľa relevantných kritérií, prípadne nie sú odôvodnené vôbec. Takýto postup by bol formálny a nezákonný.

2.2 Pre rozhodnutie o uplatnenom nároku je rozhodujúce správne určenie príčiny vzniku škody, teda príčiny pracovného úrazu. Podľa rozsudku príčinou vzniku úrazu bolo nevysunutie kľúča z prepínača pracovných režimov, ktoré stotožnil s neuzamknutím prepínača v spojitosti s tým, že zamestnávateľ nevyžadoval a nekontroloval takéto uzamykanie. Tento názor pritom súd iba prevzal z protokolu inšpektorátu práce a rozsudku Okresného súdu Zvolen, z ktorých cituje a vlastné odôvodnenie pritom vôbec neuvádza napriek tomu, že cituje opačný názor, obsiahnutý v znaleckých posudkoch (viď body 16, 17 odôvodnenia rozsudku). Prevzatý názor inšpektorátu práce, podľa ktorého stotožnil uzamknutie prepínača lisu s odstránením kľúča z prepínača, je v rozpore s objektívnou realitou a z tohto nelogického konštatovania potom vyplýva aj arbitráry záver súdu, že ponechanie kľúča v prepínači = neuzamknutie prepínača, čo je v rozpore s predpismi o zaistení bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Zdôraznil, že zo znaleckých posudkov vyplýva opak. Treba rozlišovať uzamknutie prepínača, ku ktorému dochádza otočením kľúča v prepínači do určenej polohy a v tejto polohe aj pri zasunutom kľúči je prepínač uzamknutý, na rozdiel od vysunutia kľúča, ku ktorému zase môže dôjsť aj bez uzamknutia prepínača. Porušením bezpečnostných predpisov by bolo neuzamknutie a nie nevysunutie kľúča. Ide o dôležitú skutkovú okolnosť, ktorú nemožno svojvoľne zamieňať. Bezpečnostné predpisy i návod výrobcu, ktorý nie je právnym predpisom, lebo výrobca nemá žiadnu normotvornú právomoc, však hovoria o uzamknutí a nie o vysunutí kľúča. Práve v tomto je svojvoľia pri výklade, ktorý urobil inšpektor práce a bez relevantných dôvodov, napriek opačnému názoru súdneho znalca si súd osvojil názor inšpektora práce. Žalovaný sa bráni tým, že nevysunutie kľúča z prepínača nie je porušením povinnosti, lebo takúto povinnosť mu žiadny predpis nestanovuje. Porušením by bolo neuzamknutie prepínača, ktoré dokázané nebolo a navyše za neuzamknutie nezodpovedá priamo zamestnávateľ, ale osoba ním poverená. Takouto osobou môže byť aj obsluha lisu, čo potvrdil súdny znalec. V samotnom poverení obsluhy lisu ovládaním kľúča od prepínača pracovných režimov nevidel pochybenie ani Okresný súd Zvolen, ani Krajský súd v Banskej Bystrici. Dokázané nebolo ani to, že žalovaný ako zamestnávateľ nevyžadoval uzamknutie prepínača; takéto tvrdenie je svojvoľné, nikto to nikdy neuviedol a nebolo to ani predmetom dokazovania. Dokazovalo sa iba to, či bol kľúčik zasunutý v ovládači, ale nie to, v akej polohe, či uzamknutej alebo neuzamknutej, čo je pre rozhodnutie vo veci podstatné. Inšpektor práce nesprávne posúdil skutkové otázky vo svojom protokole a jedinou odbornou autoritou na spochybnenie inšpektora práce je súdny znalec. Súdny znalec dal za pravdu názoru žalovaného a poprel názor inšpektora práce. Ide o dva protichodné názory na odbornú otázku a súd musí podrobne odôvodniť, z akého dôvodu sa prikláňa na jednu alebo druhú stranu. To sa v odvolaní napadnutom rozsudku nestalo, ale súd len prevzal názory inšpektora práce a len okrajovo sa zaoberá predloženými znaleckými posudkami.

2.3 Okresný súd poukazuje na to, že znalecké posudky Ing, Zachara neodpovedajú na otázku o možnej zodpovednosti žalovaného za škodu, čo je však otázka právna, na ktorú znalec odpovedať nemôže. Odpoveď musí dať súd, a to na základe vyhodnotenia skutkového stavu vrátane odborných otázok, kde je práve dôležité stanovisko súdneho znalca. Vo vzťahu k znaleckým posudkom okresný súd tvrdí, že znalec v podkladoch neuvádza návod na obsluhu lisu, čo je chyba rýdzo formálna. V prílohách posudku je časť tzv. pasportu lisu (príloha č. 2), čo je časť návodu a v samotnom texte posudku znalec cituje z tohto návodu. Táto časť je pre posúdenie veci kľúčová, pričom rozhodujúci je jej výklad. Pokiaľ súdu nebolo zrejmé, na základe čoho znalec dospel k svojim záverom a odôvodnenie považoval za nedostatočné, mal znalca vypočuť, keďže ide o odborné otázky. Nemal jednoducho tieto závery ignorovať. Nesúhlasil

s tvrdením súdu, že znalec nevysvetlil, prečo za uzamknutie prepínača považoval aj ponechanie kľúča v zámku; v časti 2.4.4 posudku je to zrozumiteľne vysvetlené. Ide o rovnaký princíp ako v bežnom zámku na dverách.

2.4 Podľa žalovaného bezprostrednou príčinou vzniku úrazu bolo siahnutie zamestnankyne do priestoru lisu v čase, keď sa baran lisu ešte pohyboval. Touto skutočnosťou sa súd vôbec nezaoberal, hoci bola jednoznačne nesporná. Nastavenie prepínača režimov predchádza samotnému výkonu práce (lisovaniu) a keby bolo správne, k úrazu by nedošlo. Nie je však bezprostrednou príčinou vzniku úrazu; k úrazu by nedošlo, keby zamestnankyňa dodržala technologický postup a pokyny na zaistenie bezpečnosti práce, teda ak by nesiahla do priestoru lisu počas pohybu barana lisu, ale čakala by kým baran lisu nezastaví v hornej úvrti. Uzamknutie alebo neuzamknutie prepínača režimov, či vysunutie alebo nevysunutie kľúča z prepínača, nie je v príčinnej súvislosti so vznikom úrazu, prípadne len v nepriamej.

2.5 Ako je uvedené v znaleckom posudku, k uzamknutiu prepínača dôjde otočením kľúča, teda prepínač je uzamknutý aj vtedy, keď je kľúč zasunutý v zámku. Z hľadiska BOZP teda nie je rozhodujúce, či je kľúč v prepínači zasunutý, ale či ho má obsluha pod kontrolou. Okresný súd v tomto smere prevzal od inšpektora práce odkaz na technický pasport stroja, vyhotovený jeho výrobcom. Zo znenia pasportu však nevyplýva, či by kľúč mohol byť počas výkonu práce zasunutý v zámku. Odvolateľ tvrdí, že z jeho znenia nevyplýva ani opak, teda že by zasunutý byť nemohol. Vzhľadom na konkrétne pomery na pracovisku je jedno, koľko je na pracovisku zamestnancov, dôležité je to, kto má kľúč po celý čas pod kontrolou. Lis bol umiestnený pri stene a po celý čas výkonu práce sa prepínač nachádza v zornom poli obsluhy lisu, čo dokazuje fotodokumentácia v spise. Bez jej vedomia nikto nemôže na kľúč siahnuť. V spojitosti s povinnosťou obsluhy lisu kontrolovať správne nastavenie pracovného režimu pred každým začatím práce, teda aj po jej prerušení z akéhokoľvek dôvodu; nie je vôbec potrebné počas výkonu práce kľúč z prepínača vyberať; kľúč má pod sústavnou kontrolou priama obsluha lisu, ktorá je zodpovedná za určovanie spôsobu ovládania lisu.

2.6 Siahnutie rukou do priestoru lisu je faktický úkon zamestnanca, za ktorý zodpovedá výlučne zamestnanec. Žalovaný ako zamestnávateľ zodpovedá iba za to, aby bol zamestnanec riadne poučený a zaškolený, ako má správne postupovať. Z listinných dôkazov je zrejmé, že zamestnanci boli riadne poučení o tom, že musí byť nastavený pracovný režim, jednotlivé zdvihy, že to majú kontrolovať pred začatím práce aj po každom jej prerušení a tlačítka obojručného ovládania treba držať až do zastavenia barana lisu v hornej úvrti. Toto potvrdila aj samotná poškodená vo svojej výpovedi na súde vo Zvolene. Nedostatočnosť školenia v tomto smere nevytkol žalovanému ani súd, ani inšpektor práce, ani znalec. Za uvedený faktický úkon zamestnankyne žalovaný nenesie žiadnu zodpovednosť, lebo takýto pracovný postup jej výslovne zakázal v rámci školenia BOZP a aj v rámci určenia technologického postupu prác. Nastavenie správneho pracovného režimu vykonáva tiež priama obsluha lisu a nie žalovaný, a teda ani za tento úkon nenesie žiadnu zodpovednosť. Aj nastavenie správneho pracovného režimu bolo obsahom školenia a technologického postupu. Ani v tejto súvislosti žiadne nedostatky neboli vytknuté.

2.7 Zdôraznil, že poškodená zamestnankyňa bola vyučená v odbore, mala mnohoročnú prax, počas ktorej nepochybne opakovane u každého zamestnávateľa absolvovala odborné školenia BOZP, teda celé desiatky rokov jej bolo sústavne pripomínané, že nesmie siahnuť do lisu, kým je tento v pohybe, a napriek tomu tak urobila.

2.8 Miera zodpovednosti zamestnávateľa a zamestnanca má svoj význam aj v tomto konaní. Pokiaľ by súd zistil, že zamestnanec spoluzavinil úraz, teda aj škodu, musel by použiť moderáciu vo vzťahu k žalovanému a zaviazal ho len na pomernú časť náhrady škody. Pokiaľ by zistil, že zavinenie nesie výlučne zamestnanec, musel by žalobu zamietnuť. Žalovaný sa nikdy nebránil objektívnej zodpovednosti za prípadné pracovné úrazy. Ohradil sa voči pripisovaniu mu zavinenia v dôsledku porušenia nejakých povinností, najmä ak je to robené svojvoľne bez opory v dôkazoch. Okresný súd rozhodol v rozpore s bohatými, prevažne listinnými dôkazmi a konštatoval, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno, pretože nepreukázal, že pracovný úraz nenastal v dôsledku jeho zavineného protiprávneho konania. Žalovaný poprel neunesenie dôkazného bremena, pretože porušenie konkrétnej právnej povinnosti žalovaného musí jednoznačne dokázať žalobkyňa. Okresný súd bezdôvodne preniesol dôkazné bremeno na žalovaného.

2.9 Odvolateľ navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok podľa §388 C.s.p. zmeniť a žalobu zamietnuť alebo podľa §384 C.s.p. zopakovať a doplniť dokazovanie o obsahu školenia priamej obsluhy lisu, uzamykanie a vyžadovanie uzamykania prepínača lisu zamestnávateľom, o potrebe a nevyhnutnosti vyberať kľúč z prepínača po jeho uzamknutí a následne vo veci rozhodnúť, alebo napadnutý rozsudok v zmysle §389 ods. 1 písm. b), c) C.s.p. zrušiť a podľa §391 ods. 1 C.s.p. vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie s tým, aby umožnil žalobcovi navrhnuť doplnenie dokazovania,

toto dokazovanie vykonať a vec znova posúdiť a rozhodnúť. Navrhol vykonať výsluch žalovaného ako školiteľa priamej obsluhy lisu, vykonať výsluch svedka X. B., autorizovaného technika BOZP, ktorý tiež školil zamestnancov žalovaného, výsluch znalca Ing. Ivana Zachara, oboznámiť sa s fotografiami z iných prevádzok, na ktorých sú ovládače prepínačov režimov strojov so zasunutými kľúčmi počas výrobného procesu, ktoré sa nachádzajú v spise Okresného súdu Zvolen, ale z opatrnosti ich priložil ako prílohu k tomuto odvolaniu.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu vyjadrila súhlas so záverom rozsudku okresného súdu, ktorý vychádzal pri svojom rozhodovaní z rozsudkov Okresného súdu Zvolen sp.zn. 14Cpr/9/2019 a rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, kde bolo preukázané, že žalovaný v plnom rozsahu zodpovedá za škodu na zdraví, spôsobenú poškodenou zamestnankyni V. C., teda nezbavil sa svojej zodpovednosti za vzniknutý pracovný úraz. Otázka zavinenia žalovaného bola zodpovedaná v priebehu vyššie uvedeného konania i rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 11CoPr/2/2020. Toto rozhodnutie bolo podporené protokolom Inšpektorátu práce Banská Bystrica zo 04.11.2015 a dodatkom k tomuto protokolu zo dňa 03.12.2015. Súd rozhodol aj v tomto konaní na základe listinných dôkazov, predložených žalobcom a spoľahlivo zisteného skutkového stavu. Žalobca považuje rozhodnutie okresného súdu za vecne správne.

4. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne zotrval na svojom odvolaní a jeho dôvodoch. Predmetom konania je, či žalovaný zavinene porušil právnu povinnosť, ktorej dôsledkom je vznik škody žalobkyni. Skutočnosť, že žalovaný objektívne zodpovedá za škodu spôsobenú pracovným úrazom a tejto objektívnej zodpovednosti sa pred iným príslušným súdom nezbavil ešte nedokazuje, že žalovaný zavinene porušil nejakú právnu povinnosť. Okresný súd Zvolen v rozsudku meritórne riešil ako jediný príslušný súd otázku liberácie žalovaného ako zamestnávateľa z objektívnej zodpovednosti. Iba posúdenie tejto otázky má pre toto následné konanie prejudiciálne dôsledky. Závazný je iba výrok rozsudku, nie jeho odôvodnenie. Výrok v danej veci však neobsahuje nič o zavinenom porušení povinnosti zamestnávateľom. Táto otázka bola v podstate pre Okresný súd Zvolen irelevantná, lebo posudzoval objektívnu zodpovednosť, kde sa zavinenie nevyžaduje. To mal dokazovať žalobca v tomto konaní. Otázka zavinenia nebola a ani nemohla byť zodpovedaná v predchádzajúcom konaní Okresného súdu Zvolen a Krajského súdu v Banskej Bystrici. Predmetom tohto konania je však subjektívna zodpovednosť a je výlučne v kompetencii tohto súdu, aby vo veci konal, vykonal dokazovanie a rozhodol. Je nesprávne bez vlastného hodnotenia vykonaných dôkazov prevziať závery iného súdu, ktoré nie sú odôvodnené podľa relevantných kritérií, prípadne nie sú odôvodnené vôbec. Takýto postup by bol formálny a nezákonný.

4.1 Protokol inšpektorátu práce bol od samého začiatku spochybnený žalovaným aj v konaní sp.zn. 23S/11/2018, ktorý spis bol pripojený, ako aj v predchádzajúcom administratívnom konaní. Protokol inšpektorátu práce nie je ani rozhodnutím v správnom konaní, je to len podklad pre začatie správneho konania. Nejde ani o verejnú listinu a takýto doklad nemôže mať právne účinky v žiadnom konaní. Môže byť v rámci dokazovania skúmaný ako listinný dôkaz. Poukázal na rozpor protokolu s inými listinnými dôkazmi, predovšetkým znaleckými posudkami.

5. Ďalšie vyjadrenia v spore podané neboli.

6. Krajský súd, ako funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa §34 C.s.p. preskúmal vec bez potreby nariadenia odvolacieho pojednávania podľa §385 ods. 1 C.s.p. len v rozsahu odvolania podľa §379 C.s.p. z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa §380 ods. 1 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa §387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

7. V zmysle §387 ods. 1, 2 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalovaného, ako aj predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie dospel ku správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, na základe ktorých správne žalobe v celom rozsahu vyhovel. Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a

dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní vecí sa zaoberal len námietkami, uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či v konaní došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§380 ods. 2 C.s.p.).

9. Zákon o sociálnom poistení vo ôsmych odsekoch §238 upravuje právo Sociálnej poisťovne voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania; výšku škody preukazuje Sociálna poisťovňa potvrdením príslušnej organizačnej zložky Sociálnej poisťovne o výške vyplatených dávok. Škoda nie je dávka vyplatená poberateľovi dávky v dôsledku jeho zavineného protiprávneho konania. Treťou osobou nie je platiteľ poistného na úrazové poistenie, ani zamestnanci tohto platiteľa, ak je úrazová dávka vyplácaná z úrazového poistenia tohto platiteľa. Na účely náhrady škody, ktorá vznikla Sociálnej poisťovni výplatom dávok, sú orgány verejnej správy, fyzické osoby a právnické osoby povinné bezplatne poskytovať organizačným zložkám Sociálnej poisťovne potrebnú súčinnosť, najmä predkladať v lehote určenej Sociálnou poisťovňou požadované doklady a oznamovať potrebné údaje. Právo Sociálnej poisťovne voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá vznikla Sociálnej poisťovni výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania, sa premlčí uplynutím 3 rokov odo dňa, keď Sociálna poisťovňa zistila, že dávky boli vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb a keď sa dozvedela o tom, kto za vznik škody zodpovedá, najneskôr uplynutím 10 rokov odo dňa vyplatenia dávok. Právo na náhradu škody uplatňuje Sociálna poisťovňa v súdnom konaní. Sociálna poisťovňa neuplatní právo na náhradu škody, ak je pravdepodobné, že náklady na uplatňovanie práva na náhradu škody presiahnu výšku škody, ak je zrejmé, že vzhľadom na majetkové pomery fyzickej osoby alebo právnickej osoby povinnej nahradiť škodu, uplatňovanie škody nebude viesť ani k čiastočnému uspokojeniu práva Sociálnej poisťovne na náhradu škody a ak uplatňovanie škody, najmä dokazovanie jej vzniku zavineným protiprávnym konaním, by bolo spojené s nadmernými ťažkosťami. Ak poberateľ invalidného dôchodku, na ktorý vznikol nárok v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretej osoby, podľa tohto zákona splní podmienky nároku na výplatu starobného dôchodku alebo predčasného starobného dôchodku a vypláca sa naďalej invalidný dôchodok, právo Sociálnej poisťovne na náhradu škody zaniká.

10. Odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

10.1 Preskúmaním vecí dospel odvolací súd k záveru, že skutočnosti, uvedené žalovaným v podanom odvolaní nemajú vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozsudku a nespochybňujú správnosť skutkových záverov súdu prvej inštancie ním vykonaného dokazovania, ani právneho záveru, ku ktorému súd prvej inštancie dospel, o vzniku povinnosti nahradiť škodu žalovaným žalobcovi. Skutočnosti uvedené v odvolaní neumožňujú prijať záver o nesprávnych skutkových zisteniach, či o nesprávnom právnom posúdení prejednávanej veci alebo, že by konanie bolo postihnuté procesnými vadami, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie.

11. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa domáhala uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť jej náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom invalidných dávok poškodenej V. C. za obdobie od 16.08.2016 do 15.02.2019, ktorá v čase pracovného úrazu bola zamestnankyňou žalovaného.

11.1 Zo spisu je zistiteľné, že poškodenej pracovala u žalovaného v pracovnej pozícii strojársky robotník, s miestom výkonu práce O. O. XXX; obsluhovala a vykonávala okrem iného lisovanie na výstredníkových a hydraulických lisoch; vyberala výlisky z lisu, pri ktorom pracovnom postupe sa nezlisovaná zostava vloží do lisovacieho nástroja, skontroluje sa uloženie všetkých troch dielov a dvojručným spustením listu sa zostava zlisuje, pričom lisovanie sa vykonáva v režime jednotlivých zdvihov. Po zlisovaní zostavy a zastavenie barana v hornej východzej polohe, sa výlisok rukou vyberie z lisu a odloží na stranu na ďalšie spracovanie. Dňa 22.09.2015 poškodenej utrpela ťažký úraz, a to devastačné poranenie prstov pravej ruky v lisovacom nástroji. Po vykonanom operačnom zákroku v Nemocnici v Žiari nad Hronom, kam ju odviezol F. K. starší svojím motorovým vozidlom, zostala hospitalizovaná, pretože utrpela stratu prstov pravej ruky pri úraze. Žalovaný neprivolal políciu, ani obratom neoznámil prípad na inšpektoráte práce, miesto nehody nezdokumentoval. Po neskoršom nahlásení udalosti inšpektorátu práce poškodenej, ale i žalovaným, inšpektorát práce po prešetrení udelil žalovanému pokutu, ktoré rozhodnutie však nadriadený orgán pre nepreskúmateľnosť zrušil a vec vrátil Inšpektorátu práce v Banskej Bystrici na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Po doplnení dokazovania inšpektorát práce opätovne uložil žalovanému pokutu, toto rozhodnutie však nadriadený Národný inšpektorát práce v Košiciach potvrdil, ale po napadnutí uvedeného rozhodnutia žalovaným správnou žalobou na Krajskom súde v Banskej Bystrici tento obidve rozhodnutia inšpektorátu práce ako

nezákonné (pre uplynutie lehoty na uloženie sankcie - preklúziu) zrušil a vec vrátil orgánu verejnej správy nižšieho stupňa, ktorý konanie pre uplynutie subjektívnej lehoty na uloženie pokuty zastavil.

11.2 Z obsahu spisu tiež vyplýva, že na Okresnom súde Žiar nad Hronom prebiehali konania pod sp.zn. 9Cb/3/2019 a 27Cb/4/2019, ktoré boli prerušené do skončenia pracovnoprávneho sporu, vedeného na Okresnom súde Zvolen pod sp.zn. 14Cpr/9/2019 o určenie, že žalobca (v tomto konaní žalovaný) sa zbavuje zodpovednosti za škodu spôsobenú pri pracovnom úraze poškodenej.

11.3 Okresný súd Zvolen v konaní sp.zn. 14Cpr/9/2019 o určenie, že žalobca sa zbavuje zodpovednosti za škodu spôsobenú pri pracovnom úraze žalovanej, kde žalobcom bol zamestnávateľ, t.j. v aktuálnom konaní žalovaný a žalovanou bola poškodená zamestnankyňa V. C., žalobu zamietol a v odvolacom konaní krajský súd jeho rozhodnutie rozsudkom č.k. 11CoPr/2/2020-258 zo dňa 28.01.2021 potvrdil (ďalej v texte aj len „pracovnoprávny spor“). Okresný i krajský súd preskúmavali otázku liberácie zamestnávateľa od objektívnej zodpovednosti za škodu v zmysle §196 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce a skúmali v zmysle žaloby a v súlade so zákonom prípady preukázaného a zavineného protiprávneho konania zamestnanca, t.j. poškodenej, ktoré by mohlo byť v závislosti od rozsahu liberácie jedinou príčinou (úplná liberácia) alebo jednou z viacerých príčin (čiastočná liberácia) vzniku škody na strane poškodenej zamestnankyne. Po vykonaní rozsiahleho dokazovania a podrobného zistenia skutkového stavu veci neboli zistené dôvody na použitie ustanovenia §196 ods. 1 Zákonníka práce, ani §196 ods. 2 Zákonníka práce, v dôsledku čoho bola žaloba okresným súdom zamietnutá a rozsudok bol krajským súdom potvrdený.

12. Žalovaný v aktuálne prejednávanej veci namieta odvolacie dôvody v zmysle §365 ods. 1 písm. b), f), h) C.s.p.; odvolacie dôvody, ako ich konkretizoval žalovaný, spočívajúce v skutkových zisteniach, i odvolateľom namietané porušenie práva na spravodlivý proces, patria svojim obsahom do prieskumu v pracovnoprávnom spore, v ktorom bola právoplatne vyriešená prejudiciálna otázka ohľadom zodpovednosti zamestnávateľa za vzniknutý pracovný úraz poškodenej zamestnankyne, preto ich krajský súd v tomto konaní už osobitne nevyhodnocoval.

13. Odvolací súd však považuje za potrebné odpovedať na odvolaciu námietku, že okresný súd nesprávne právne posúdil prejudicialitu rozhodnutia v pracovnoprávnom spore, pretože podľa žalovaného v tejto veci Okresný súd Zvolen meritorne riešil otázku liberácie žalovaného zamestnávateľa z objektívnej zodpovednosti a keďže žalobu zamietol, a vo výroku nie sú obsiahnuté žiadne skutočnosti o porušení povinnosti zamestnávateľa, a samotné odôvodnenie, ktoré dôvody zamietnutia obsahuje, nie je záväzné pre ďalšie spory.

14. Prejudicialitu upravuje Civilný sporový poriadok v ustanovení §194. Otázku, o ktorej má právomoc rozhodovať iný orgán verejnej moci, môže v zásade súd sám posúdiť, ak o nej ešte nebolo rozhodnuté, nesmie však ísť o otázky upravené v §193 C.s.p., ktoré nemôže súd sám predbežne posúdiť. V ostatných otázkach tak síce urobiť môže, ale len pre účely prebiehajúceho sporového konania, a teda o danej predbežnej otázke, o ktorej má právomoc rozhodovať iný orgán verejnej moci, nesmie rozhodnúť vo výroku svojho rozhodnutia. To, ako túto otázku súd posúdil, preto uvedie len v odôvodnení svojho rozhodnutia. V tomto ustanovení je zakotvená fakultatívnosť posúdenia predbežnej otázky. Druhou možnosťou je prerušenie konania podľa §164 C.s.p., ktorý uvádza, že ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, medzi ktoré patrí aj posúdenie danej otázky súdom, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu alebo ak súd dal na také konanie podnet. Ak už bolo o takejto otázke rozhodnuté, súd na takéto rozhodnutie prihliadne, t.j. je ním viazaný a už ju nemôže posúdiť ako otázku prejudiciálnu inak, než rozhodol príslušný orgán verejnej moci. Na túto skutočnosť poukáže v odôvodnení svojho rozhodnutia.

14.1 Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp.zn. 1Cdo/44/2010, uverejneného v Zbierke rozhodnutí NS SR pod R40/2013, konštatoval, že pokiaľ už bola v občianskoprávnom konaní právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením.

14.2 Otázkou prejudiciálneho účinku právoplatného rozhodnutia sa zaoberala nielen judikatúra Najvyššieho súdu SR (porovnaj najmä uznesenie z 29.04.2010, sp.zn. 1Cdo/133/2009), ale aj judikatúra Ústavného súdu SR. Ústavný súd SR v Náleze II.ÚS 349/09-36 z 20.01.2010 rozhodol o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) zdôrazniac, že vzhľadom na zásadu prejudiciality, vyplývajúcu z ustanovenia §135 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj len „O.s.p.“), ako aj na zásadu

viazanosti súdu právoplatnými rozhodnutiami, vydanými v inom konaní podľa §159 ods. 2 O.s.p., všeobecný súd nemá možnosť výberu v otázke, či bude rešpektovať právoplatné rozhodnutie vydané v inom konaní, ktoré rieši otázku, javiacu sa prejudiciálnou v súvislosti s riešením daného prípadu. Keďže súd nemôže ako predbežnú otázku znovu riešiť to, o čom už bolo právoplatne rozhodnuté v osobitnom spore účastníkov, nie je rozhodujúce, či súd v právoplatne skončenom konaní vec správne alebo nesprávne právne posúdil. So zreteľom na právoplatnosť a z toho plynúcu záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatného rozhodnutia, nesmie byť takáto otázka položená a akékoľvek jej nové právne posudzovanie v inom (ďalšom) konaní tých istých účastníkov je neprípustné. Iné riešenie by znamenalo, že súd môže porušiť viazanosť uloženú mu zákonom (§159 ods. 2 O.s.p.). Pokiaľ súd spomenutý prejudiciálny účinok ignoruje (nevezme za základ pre svoje rozhodnutie prejedikovaný hmotnoprávny vzťah a rozhodne v rozpore s prejedikovaným hmotnoprávnym vzťahom), nerešpektuje záväzné súdne rozhodnutie a koná v rozpore s ústavou, v zmysle ktorej môžu štátne orgány konať iba na základe ústavy, v jej medziach a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (viď článok 2 ústavy). Zásada právnej istoty je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Prejudiciálna záväznosť právoplatného súdneho rozhodnutia znamená zásah do stability práva a právnych vzťahov, ako aj do riadneho výkonu spravodlivosti.

14.3 Aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre venuje ochrane právnej istoty ako základnému aspektu právneho štátu náležitú pozornosť (viď najmä rozsudky vo veci *Brumărescu c/a Rumunsko* z 28.10.1999 a vo veci *Ryabykh c/a Rusko* z 24.07.2003).

15. Odvolateľ tiež namieta, že Okresný súd Zvolen rozhodnutím č.k. 14Cpr/9/2019-195 zo dňa 18.06.2020 zamietol vo výroku žalobu, preto z neho nevyplýva, o aký nárok sa vo veci jedná, a teda ho nemožno považovať za rozhodnutie, riešiace prejudiciálne otázku zavinenia zamestnávateľa za vzniknutý pracovný úraz poškodenej V. C.. Z rovnakého dôvodu namieta v tomto zmysle aj nemožnosť použitia rozsudku krajského súdu č.k. 11CoPr/2/2020-258 z 28.01.2021.

16. Námietka odvolateľa, že záväzný je iba výrok rozsudku, nie jeho odôvodnenie a že Okresný súd Zvolen posudzoval objektívnu zodpovednosť, kde sa zavinenie nevyžaduje, pričom predmetom tohto konania je subjektívna zodpovednosť, preto je vo výlučnej kompetencii tohto súdu vo veci vykonať dokazovanie a rozhodnúť, je vzhľadom na nasledujúce skutočnosti irelevantná:

16.1 Civilný sporový poriadok v ustanovení §220 stanovuje obligatórne náležitosti písomného vyhotovenia rozsudku a jeho štruktúru, ktoré nadväzuje na jeho verejné vyhlásenie. Rozsudok je členený na záhlavie, výrokovú časť, odôvodnenie, poučenie a deň a miesto vyhlásenia; ide o esenciálne náležitosti písomného vyhotovenia rozsudku. V záhlaví rozsudku okrem označenia súdu sú uvedené mená a priezviská sudcov, rozhodujúcich vo veci, presné označenie strán a ich zástupcov, prípadne iných subjektov a označenie predmetu prejednávaneho sporu. Vo výrokovej časti sú uvedené výroky rozsudku, vrátane výroku o nároku na náhradu trov konania v zmysle §262 ods. 1 C.s.p., prípadne aj výrok o čiastočnom späťvzati alebo zamietnutí návrhu na prerušenie konania a v spotrebiteľských sporoch aj ďalšie skutočnosti v zmysle §298 C.s.p.

16.2 Výrok rozsudku je v zmysle ustanovenia §218 Civilného sporového poriadku síce základnou a najdôležitejšou, ale predsa len časťou rozsudku. Musí obsahovať zrozumiteľné, jednoznačné a presné rozhodnutie vo veci samej, keďže pre strany ich právnych nástupcov, prípadne aj iné osoby je s odkazom na §228 C.s.p. záväzný; do výroku nepatria formulácie, ktoré sú odôvodnením rozhodnutia (R3/79), teda ani poukaz na zákonné ustanovenia, podľa ktorých súd rozhodol, ani posúdenie predbežných (prejudiciálnych) otázok (R61/65); vo výroku rozsudku sa má rozhodnúť o celom predmete konania; pokiaľ súd žalobe nevyhovuje, vo výroku žalobu zamietá, a to buď v časti alebo celú.

16.3 Z uvedeného vyplýva, že rozsudok musí obsahovo a štruktúrne spĺňať všetky náležitosti zákona, aby mohol nastať jeho želaný dôsledok, ktorým je jeho vykonateľnosť.

17. Námietku žalovaného v odvolaní, že záväzný je iba výrok rozsudku, nie jeho odôvodnenie, musí odvolací súd hodnotiť ako vytrhnutú z kontextu účelovo. Krajskému súdu je známe rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. R 22/79, týkajúce sa viazanosti súdu v občianskoprávnom konaní o náhrade škody rozhodnutím trestného súdu: najvyšší súd na strane 194 konštatoval, že súd je viazaný len výrokom, nie odôvodnením trestného rozsudku, z výroku o vine je potom nutné vychádzať ako z celku a brať do úvahy jeho právnu a skutkovú časť s tým, že rieši naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu konkrétnym konaním páchatel'a; v občianskom súdnom konaní nie je viazaný v zmysle ustanovenia §135 ods. 1 O.s.p., pokiaľ ide o výšku škody.

18. Z vyššie uvedeného vyplýva, že okresný súd správne postupoval, keď sa (po prerušení konania) oboznámil s obsahom spisu okresného súdu sp.zn. 14Cpr/9/2019, ktorým bola zamietnutá žaloba zamestnávateľa o určenie, že tento sa zbavuje zodpovednosti za škodu, spôsobenú pri pracovnom úraze poškodenej žalovanej zamestnankyne, pretože vyriešenie tejto otázky predstavovalo základný predpoklad pre rozhodnutie súdu v spore o náhradu škody ako regresu pre žalobcu - Sociálnu poisťovňu z titulu vyplatených sociálnych dávok - invalidného dôchodku - poškodenej zamestnankyni V. C.. Prejednávaný predmet sporu v každej veci vždy explicitne vyplýva v zmysle §220 C.s.p. zo záhlavia rozhodnutia, v danom prípade z rozsudku okresného i krajského súdu. Takúto obranu žalovaného v konaní správne vyhodnocoval ako nedôvodnú aj súd prvej inštancie.

18.1 V tomto kontexte je tvrdenie odvolateľa, že okresný súd v pracovnoprávnom spore posudzoval objektívnu zodpovednosť, kde sa zavinenie nevyžaduje a predmetom tohto konania je subjektívna zodpovednosť, pričom je výlučne v kompetencii tohto súdu, aby vo veci vykonal dokazovanie a rozhodol, bez významu.

19. Procesná obrana žalovaného v odvolaní založená na tvrdení, že okresný súd nevykonal dostatočné dokazovanie a najmä, že nevyhodnotil vykonané dokazovanie riadne a riadne dôkazy neodôvodil, čoho dôsledkom je arbitrárnosť rozsudku, neobstojí. Okresný súd vykonal na návrh strán sporu dokazovanie v potrebnom rozsahu, oboznámil sa s listinnými dokladmi v pripojených spisoch, na návrh žalovaného prerušil svoje konanie vo veci do právoplatného skončenia pracovnoprávneho sporu, po jeho právoplatnom skončení pokračoval v konaní (viď uznesenie č.k. 27Cb/4/2019-161 zo dňa 26.04.2021) a následne rozhodol odvolaním napadnutým rozsudkom.

19.1 Krajský súd osobitne akcentuje, čo už uvádzal v dôvodoch rozsudku aj okresný súd, že samotný žalovaný podal dňa 19.11.2019 návrh na prerušenie konania v súlade s §162 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku z dôvodu, že na Okresnom súde Zvolen inicioval konanie vedené pod sp.zn. 14Cpr/9/2019, predmetom ktorého je určenie miery zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze, a teda v predmetnom konaní sa rieši otázka, od rozhodnutia ktorej závisí rozhodnutie v tomto konaní. Pokiaľ teda žalovaný v aktuálne prejednávanej veci namietal nesprávny postup okresného súdu, vychádzajúceho z rozhodnutí súdov v pracovnoprávnej veci, v ktorej bola vyriešená prejudiciálna otázka, majúca vplyv na konanie o náhradu škody pre Sociálnu poisťovňu od tretích osôb, so zanedbaním povinnosti vykonať riadne dokazovanie v tomto konaní, jeho odvolacia námietka je výsostne účelová.

20. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa uhradila dávky sociálneho poistenia pre poškodenú zamestnankyňu žalovaného zamestnávateľa. V predmetnom spore sa domáhala, aby jej žalovaný ako zodpovedný za pracovný úraz poškodenej, pri ktorom došlo k poškodeniu zdravia jeho zamestnankyne, zaplatil, resp. nahradil uvedené zaplatené dávky sociálnej pomoci. V posudzovanej veci bolo preukázané, že žalobkyňa plnila poškodenej zamestnankyni žalovaného ako zamestnávateľa dávky na invalidnom dôchodku, preto má nárok na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom týchto dávok v dôsledku protiprávneho konania, ktoré bolo zavinené, resp. v zmysle ustanovení Zákonníka práce vzhľadom na objektívnu zodpovednosť; konštatovanie zavineného protiprávneho konania sa nevyžadovalo. Žalobkyňa výšku škody preukázala, táto skutočnosť ani nebola v spore spochybňovaná. Právo na náhradu škody si uplatnila žalobkyňa v súdnom konaní vzhľadom na to, že na jej výzvy žalovaný nijako nereagoval. Zákonné podmienky v zmysle §238 Zákona o sociálnom poistení boli splnené a v spore boli preukázané, preto povinnosť úhrady dlžnej sumy v zmysle citovaného zákona zaťažilo žalovaného, ktorého povinnosťou je uvedenú sumu zaplatiť tak, ako bola žalobkyňou uplatnená.

21. Odvolací súd rozsudok okresného súdu podľa §387 ods. 1, 2 C.s.p. potvrdil, a to aj vo výroku o nároku na náhradu trov konania ako súvisiaceho, pretože nezistil dôvody na jeho zrušenie v zmysle §389 C.s.p., ani na jeho zmenu v zmysle §388 C.s.p.

22. Výrok o trovách odvolacieho konania vyplýva z ustanovenia §396 ods. 1 C.s.p. v spojení s §255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorých má nárok na náhradu trov odvolacieho konania úspešný účastník, a to v danom prípade žalobkyňa. Keďže o nároku na náhradu trov konania rozhoduje súd ex offa bez návrhu, rozhodol krajský súd tak, ako bolo uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

23. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2 veta druhá C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).